

We Lwowie dnia 6. kwietnia 1900.

Aleg. 109

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej o wniosku posła Bernadzikowskiego i towarzyszy
w sprawie przymusowego ubezpieczenia od ognia.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu sejmowym z dnia 2. kwietnia 1900 r. poseł Bernadzikowski i towarzysze złożyli do łaski marszałkowskiej wniosek następującej treści:

Wzywa się jak najusiłniej Wysoki c. k. Rząd, aby tak w interesie ludności samej, jak i interesie Państwa przystąpił co rychlej do wydania stosownych postanowień, umożliwiających zaprowadzenie w Galicyi przymusu asekuracyjnego oraz określili dokładnie swoje stanowisko na tę sprawę, w obec tylekrotnie podejmowanych uchwał przez Sejm galicyjski.

Sprawa przymusowego ubezpieczenia od ognia, pełna wielkiego i w skutkach doniosłego ekonomicznego znaczenia ma już długą, bo trzydzieści pięć lat trwającą historię. Już w roku 1865 wniósł Wydział krajowy projekt do ustawy o ubezpieczeniu budynków kościelnych i szkolnych, a poseł Kobylarz postawił wniosek o przymusowym ubezpieczeniu budynków włościańskich od ognia. W latach 1868, 1871, 1873, 1874, 1878, 1882, 1883, 1884, 1885 i 1886 wchodziły do Sejmu petycje i wnioski poselskie w sprawie ogólnego ubezpieczenia, lub też asekuracji budynków kościelnych, parafialnych, szkolnych, budowli należących do naczelników gmin, realności sierocińskich i t. p. Wnioski te jednak z merytorycznych, bądź formalnych powodów, praktycznego skutku nie osiągnęły i do uchwały sejmowej nie doprowadziły.

Dopiero 15. listopada 1887 r. wniósł Wydział krajowy obszernie i nader wyczerpujące sprawozdanie wraz z projektem ustawy zaprowadzającej przymusowe ubezpieczenie od ognia w całym kraju, a komisya asekuracyjna, do której to sprawozdanie odesłaniem zostało (referent poseł Męciński) przedłożyła Sejmowi wraz z motywami projekt ustawy, którą Izba na dniu 19. stycznia 1888 r. z małemi stylistycznymi zmianami uchwaliła. Niestety, ustawa ta, tak gorąco przez szerokie koła ludności oczekiwana nie otrzymała Najwyższej sankcyi rzekomo z powodów kompetencyi ustawodawczej Radzie Państwa zastrzeżonej i przysługującej.

W odpowiedzi na interpelację wniesioną przez posła Kramarczyka w r. 1890 odpowiedział Reprezentant c. k. Rządu w Sejmie, że Rząd przygotowuje projekt ustawy państwowej, którego zasady będą zbliżone do zasad przyjętych przez Sejm w ustawie krajowej z dnia 19. stycznia 1888 r.

Od tego czasu nie mogła akcyja Sejmu jak ograniczyć się do uchwalenia rezolucyi do c. k. Rządu (lata 1890—1897) z wezwaniem, aby czyniąc zadość głą

boko odczuwanej potrzebie kraju, przedłożył w Radzie Państwa projekt ustawy zasadniczej tak zw. ramowej, a członkowie Delegacyi w Wiedniu kilkakrotnie sprawę tę poruszali i gorąco popierali. Wreszcie c. k. Rząd oświadczeniem z dnia 13. listopada 1896 r. zgodził się na projekt powszechnego, przymusowego ubezpieczenia od ognia.

Komisya sądzi, że tylko przez zatamowanie prawidłowej czynności Rady Państwa, jakie w ostatnich latach miało miejsce, przewlekła się tak pożądana uchwała o przymusowej asekuracyi i wyraża nadzieję oraz stanowcze życzenie, by z powrotem normalnych stosunków w parlamencie zarys ustawy o przymusowym ubezpieczeniu od ognia mógł być do konstytucyjnego traktowania przedłożony i wreszcie uchwalony.

Pod względem merytorycznym komisya stoi niezmiennie na stanowisku ustawy sejmowej z roku 1888, że ubezpieczenie budynków ma być powszechne i przymusowe, może być ograniczone do dwóch trzecich części wartości budynku i że pozostaje każdemu wolność ubezpieczać się w dowolnem towarzystwie, byleby operującym w granicach państwa.

Komisya wyraża jednak swe przekonanie, że do zmniejszenia liczby pożarów w kraju sama tylko ustawa o przymusowym ubezpieczeniu nie wystarczy. Konieczną jest rzeczą, aby powołane władze z całą gorliwością i energią starały się wysledzać i oddawać w ręce sprawiedliwości winnych zbrodni podpalenia, by surowo karały przekroczenia wynikłe z nieostrożnem obchodzeniem się z ogniem. Dalej by wszelkie przepisy policyi ogniowej i ustawy budowlanej były wykonywane z całą ścisłością. Wreszcie komisya sądzi, iż byłoby rzeczą wskazaną, aby Wydział krajowy w porozumieniu z krajową komisją dla spraw przemysłowych utworzył szkołę dla wyrobu dachówek, a przez stosowne subwencyonowanie i zachęcanie mniejszych fabryk po kraju rozrzuconych, umożliwił ludności małomiasteczkowej i wiejskiej pokrywanie dachów ogniotrwałym a tanim materiałem. Okoliczność ta wpłynie niezawodnie na zmniejszenie i lokalizowanie wypadków pożaru.

Komisya godząc się na wywody wnioskodawców, popiera takowe i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd aby jak najspieszniej przedłożył do parlamentarnego traktowania projekt ustawy o powszechnem, przymusowym ubezpieczeniu od ognia w myśl uchwał sejmowych z dnia 19. stycznia 1888, 26. listopada 1889 i 5. lutego 1894 r.

Przewodniczący:

Koziebrodzki.

Sprawozdawca:

Stecki.